

Dosarul nr. 3ra-835/23
2-21032133-01-3ra-09082023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – O. Melniciuc
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, I. Dutca, E. Palanciuc

DECIZIE

19 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Vasili Cavlac împotriva Autorității Naționale de Integritate,
privind anularea actului administrativ individual defavorabil,
împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 02 martie 2021, Vasili Cavlac a înaintat acțiune împotriva Autorității Naționale de Integritate, privind anularea actului de constatare nr.29/15 din 09 februarie 2021.

În motivarea acțiunii, reclamantul a relatat că a activat în calitate de șef a Serviciului Cultură a Consiliului raional Taraclia până la 17 aprilie 2020.

La 26 octombrie 2020 Autoritatea Națională de Integritate a inițiat în privința lui un control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, generat de semnarea/ încheierea unor acte administrative în privința unor rude apropiate.

Iar, la 09 februarie 2021 a fost întocmit actul de constatare nr. 29/15, prin care ar fi fost constatat faptul încălcării de către Cavlac Vasilii a regimului juridic al conflictelor de interese, în perioada exercitării funcției de șef al Serviciului Cultură a Consiliului raional Taraclia, care, având interes personal, rezultat din relația cu persoane apropiate (fiul și fiica), precum că ar fi încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea conformă și nesoluționarea în termen a conflictelor de interese real, precum și prin semnarea/încheierea actelor administrative/juridice, fapt, prin care a admis consumarea conflictelor de interese, după cum urmează: contractul individual de muncă nr. 27 din 02 august 2017, semnat între Cavlac Vasilii, șef al Secției Cultură a Consiliului raional Taraclia și fiul său Cavlac Vadim; contractul individual de muncă nr. 27/1 din 20 iunie 2017, semnat între Cavlac Vasilii, șef

al Secției Cultură a Consiliului raional Taraclia și fiul său Cavlac Vadim; acordul adițional din 01 octombrie 2018 la contractul individual de muncă nr. 27 din 02 august 2017, cu privire la cumularea de funcții de către fiul său, Cavlac Vadim; acordul adițional din 01 decembrie 2018 la contractul individual de muncă nr. 27 din 02 august 2017 cu privire la modificarea cuantumului salariului fiului său Cavlac Vadim; ordinul nr. 27-k din 19 iulie 2017, cu privire la acordarea concediului pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, fiicei sale Șacali Olesea; contractul nr. 11 din 29 februarie 2016, încheiat cu fiul său Cavlac Vadim cu privire la arenda automobilului; contractul nr. 09 din 01 martie 2017, încheiat cu fiul său Cavlac Vadim cu privire la arenda automobilului; contractul nr. 08 din 12 ianuarie 2018, încheiat cu fiul său Cavlac Vadim cu privire la arenda automobilului; contractul nr. 08 din 30 ianuarie 2019, încheiat cu fiul său Cavlac Vadim cu privire la arenda automobilului; contractul nr. 12 din 21 ianuarie 2020, încheiat cu fiul său Cavlac Vadim cu privire la arenda automobilului.

În rezultatul constatărilor nominalizate a fost adoptată decizia prin care s-a constatat că Cavlac Vasiliu, ex-șef al Secției Cultură a Consiliului raional Taraclia, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu prevederile art. 12 alin. (4), lit. (a)-(b), art. 12 alin. (5), alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale; nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14 alin. (2)-(4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii a intereselor personale; emiterea actelor administrative și încheierea /semnarea actelor juridice, menționate în prezentul act, fapt, prin care a fost admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016, privind declararea averii a intereselor personale. S-a decăzut Cavlac Vasiliu din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția altor funcții electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani, de la data eliberării sau destituirii din funcție (încetarea mandatului) sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese. S-a înscris Cavlac Vasiliu în Registrul de stat al persoanelor, care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție (încetarea mandatului) sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Reclamantul consideră că, atât actul de constatare, cât și decizia de sancționare nr. nr. 29/15 din 09 februarie 2021, contravin circumstanțelor reale și legislației în vigoare și urmează a fi anulate.

În acest sens, a susținut că Serviciul Cultură a Consiliului raional Taraclia are în subordine trei instituții: Casa raională de Cultură, Biblioteca Publică și Școala de Arte. Fiecare din aceste instituții are bugetul său propriu, care este gestionat desinestător. Conducătorii structurilor nominalizate dețin competența de angajare și concediere a angajaților, emițând dispoziții în acest sens.

În conformitate cu prevederile pct. 2.5.1. din Regulament, directorul Casei raionale de Cultură încheie contracte individuale de muncă cu personalul.

În calitate de șef al Serviciului Cultură, în perioada activității, careva ordine cu privire la angajare sau demisia angajaților din cadrul Casei raionale de Cultură nu a emis, din motiv, că acesta este prerogativa directorului Casei de Cultură, care doar coordonează angajările cu Serviciul Cultură a Consiliului raional Taraclia.

Feciorul său, Cavlac Vadim, a fost angajat și activa în cadrul Casei raionale de Cultură, care este o unitate aparte de Serviciul Cultură a Consiliului raional Taraclia, cu competențe și buget proprii, dar care este subordonată administrativ Serviciului. Iar, în anul 2016, când a fost aprobat Regulamentul cu privire la funcționarea Casei raionale de Cultură, aprobat prin dispoziția Consiliului raional Taraclia nr. 3/6 din 26 aprilie 2016 și Regulamentul Casei raionale de Cultură, aprobat prin dispoziția Consiliului raional Taraclia nr. 3/4 din 26 aprilie 2016, în calitate de șef al Serviciului Cultură, a coordonat împreună cu directorul Casei de Cultură angajările în muncă.

Coordonarea angajărilor în muncă se executa prin coordonare cu șeful Serviciului raional de Cultură ținând cont de faptul că, Casa raională de Cultură era o structură subordonată a Serviciului raional de Cultură, respectiv contractele de angajare în câmpul muncii se efectuau din numele directorului Casei raionale de Cultură, care figura ca angajator, iar numele șefului Serviciului raional de Cultură figura ca coordonator.

Astfel, din anul 2016 a mai coordonat încheierea contractelor de angajare și acorduri adiționale la contractele individuale de muncă cu angajații Casei raionale de Cultură, printre care și cu feciorul lui, Cavlac Vadim, iar aceste contracte erau încheiate de către directorul Casei raionale de Cultură, iar șeful Serviciului Cultură doar coordona încheierea acestor contracte.

A susținut că, în perioada 02 ianuarie 2017 – 12 martie 2020 la Casa raională de Cultură a activat fiica lui, Sacalî Olesea, fiind angajată prin ordinul directorului Casei raionale de Cultură.

În conformitate cu prevederile Regulamentului Serviciului Cultură a Consiliului raional Taraclia, aprobat prin decizia Consiliului raional Taraclia nr. 3/4 din 26 aprilie 2016, șeful Secției Cultură Taraclia are competența de a emite ordine.

La 19 iulie 2017 în adresa directorului Casei raionale de Cultură s-a adresat cu cerere privind acordarea concediului suplimentar pentru îngrijirea copilului Sacalî Olesea, dar în acea perioadă directorul Casei raionale de Cultură se afla în concediu medical. Din aceste considerente ordinul nr. 27-k din 19 iulie 2017 și certificatul medical pe numele Sacalî Olesea, au fost semnate de către reclamant.

În proprietatea Serviciului raional de Cultură Taraclia nu sunt unități de transport. Totodată, în subordinea Serviciului Cultură Taraclia se află peste 50 de unități și entități culturale, pentru asigurarea activității normale a căror este necesar de deplasat în teritoriul raionului.

În vederea exercitării competențelor de șef al Serviciului Cultură a primit învoirea Consiliului raional Taraclia de a arenda un mijloc de transport contra unei sume de 750 lei pe lună. Dar, ținând cont de faptul, că nimeni nu a acceptat oferta de a transmite în arendă mijloace de transport contra sumei de 750 lei/lună,

întru asigurarea activității normale a Serviciului, a fost nevoit să ia în arendă autovehiculul, ce se afla în gestiunea feciorului, Cavlac Vadim.

A menționat că actele nominalizate au fost adoptate întru asigurarea activității normale a Serviciului Cultură a Consiliului raional Taraclia și a structurilor din subordinea acestui Serviciu și nu a fost urmărit nici un interes personal sau material, deoarece actele respective nu atrăgeau, pe cale de consecință careva avantaje emitentului sau rudelor lui.

Concediul pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani a fost acordat Olesei Sacalî în baza certificatului medical, eliberat în modul stabilit, iar plata cu titlu de arendă a mijlocului de transport - 750 lei lunar, nu acoperea nici pe departe cheltuielile de întreținere a mijlocului de transport.

Prin hotărârea din 01 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

La 08 aprilie 2022, Vasili Cavlac a declarat apel nemotivat, iar în data de 20 iulie 2022, a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 01 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea acțiunii.

Prin decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat integral hotărârea din 01 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă prin care:

S-a admis parțial acțiunea înaintată de către Vasili Cavlac împotriva Autorității Naționale de Integritate, privind anularea actului administrativ individual defavorabil.

S-a anulat pct. pct. 2 și 3 din actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021, emis de către Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Vasili Cavlac.

În rest acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

La 07 aprilie 2023, Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar la 27 iulie 2023, a prezentat Curții Supreme de Justiție motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei și pronunțarea unei decizii noi prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului, a invocat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele relevante pentru soluționarea justă a cauzei și a dat o interpretare eronată aspectelor juridice relevante.

Autoritatea Națională de Integritate a susținut că inspectorul de integritate a exercitat atribuțiile funcționale conform legislației în vigoare, inclusiv respectând prevederile art. 7, art. 19 lit. g), art. 34 alin. (1), (3), (5), (6) și art. 36 din Legea nr. 132/2016 și art. 23 din Legea nr. 133/2016.

Verificarea exercitării dreptului discreționar de către autoritatea publică a fost limitată la faptele relevante și conformitatea cu scopul legii.

Curtea de Apel a omis sancțiunea privind decăderea lui Cavlac Vasilii din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică pentru o perioadă de 3 ani, sancțiune prevăzută expres de lege.

Recurentul nu are discreție în aplicarea sancțiunii pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese, sancțiunea este obligatorie conform legislației.

Conform art. 85 alin. (3) și art. 87 alin. (1) din Codul administrativ, autoritatea publică trebuie să investigheze starea de fapt și să se bazeze pe probele necesare, aplicând dreptul discreționar.

Actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021 a fost emis în conformitate cu legislația națională și a respectat cadrul legal existent.

Sanțiunea aplicată lui Cavlac Vasilii a fost conformă cu art. 23 alin. (6) și (7) din Legea nr. 133/2016, care stipulează decăderea din dreptul de a exercita o funcție publică pentru 3 ani.

Inspectorul de integritate a aplicat sancțiunea legală, fără a interpreta situația după bunul plac, deoarece legea prevede explicit sancțiunile pentru încălcarea regimului juridic al conflictului de interese.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că la caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 martie 2023. Dispozitivul deciziei a fost notificat ANI la 02 aprilie 2023.

La 07 aprilie 2023, Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău

Copia deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei la 24 iulie 2023.

Iar, motivarea recursului a fost depusă la 27 iulie 2023.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău – la 07 aprilie 2023 și prezentării motivării acestuia – la 27 iulie 2023, Autoritatea Națională de Integritate a respectat termenele prevăzute la art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului).

Curtea Supremă de Justiție a notificat intimatului copia recursului depus, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Însă, până la data examinării recursului referințe la recursul declarat nu au fost depuse.

În acord cu prevederile art. 193 alin. (3), (3¹) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.245¹ alin.(1) lit.b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

La caz, Completul de judecată a considerat inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite verificarea legalității hotărârii atacate.

În cauza CtEDO Covalenco vs. Moldova nr.72164/14 din 16 septembrie 2020, Curtea a statuat că este necesar organizarea unei audieri: a) în cazul în care există necesitatea de a evalua dacă circumstanțele au fost stabilite corect de către autorități (a se vedea Malhous vs. Republica Cehă [MC], nr. 33071/96, § 60, 12 iulie 2001); b) atunci când circumstanțele cer ca instanța să-și formeze propria impresie referitoare la justițiabili, prin acordarea dreptului de a explica propria lor situație personală, în mod direct sau prin intermediul unui reprezentant (a se vedea Göç, pre-citată, § 51; Miller, pre-citată, § 34 in fine; și Andersson vs. Suedia, nr. 17202/04, § 57, 7 decembrie 2010); c) în cazul în care instanța are nevoie de a obține o clarificare cu privire la anumite detalii, inter alia prin intermediul unei audieri (a se vedea Fredin v. Suedia (nr. 2), 23 februarie 1994, § 22, Seria A nr. 283-A, și Lundevall vs. Suedia, nr. 38629/97, § 39, 12 noiembrie 2002).

În speță, toate punctele de drept care puteau exista, pot fi cercetate și soluționate în mod obiectiv pe baza înscrisurilor și documentelor prezente la dosar.

În esență, părțile au avut posibilitatea să prezinte poziția în scris și să răspundă la argumentele adverse.

Conform art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ (în vigoare la data declarării recursului), examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Examinând recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este admisibil și urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pentru considerentele ce se vor arăta în continuare.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Iar, potrivit art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La rândul său, la caz sunt aplicabile și prevederile art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap .III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în

apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Completul de judecată reține și prevederile art. 219 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, potrivit cărora instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Astfel, circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă că la 15 septembrie 2020 și ulterior la 24 septembrie 2020, Autoritatea Națională de Integritate a fost sesizată de Procuratura Anticorupție și Consiliul raional Taraclia, privind conflictele de interese admise de Vasili Cavlac în calitatea de șef al Secției Cultură a Consiliului raional Taraclia.

Conform procesului verbal nr. 619/15 din 26 octombrie 2020 inspectorul superior de integritate al Autorității Naționale de Integritate, a inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Vasili Cavlac în calitatea de ex-șef al Secției Cultură a Consiliului raional Taraclia.

Prin scrisoarea nr. 04-15/5108 din 27 octombrie 2020, Vasili Cavlac a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese. În rezultatul controlului efectuat, la 09 februarie 2021 inspectorul superior de integritate al Autorității Naționale de Integritate a emis actul de constatare nr. 29/15, prin care s-a decis:

1) Se constată că Vasili Cavlac, ex-șef al Secției Cultură a Consiliului raional Taraclia, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: -nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5), alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale; -nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale; -emiterea actelor administrative și încheierea/semnarea actelor juridice, menționate în prezentul act, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2) Se decede Vasili Cavlac din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția altor funcții electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție (încetarea mandatului) sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

3) Se înscrie Cavlac Vasili în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție (încetarea mandatului) sau din data rămânerii

definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Vasili Cavlac a înaintat acțiune împotriva Autorității Naționale de Integritate, privind anularea actului de constatare nr.29/15 din 09 februarie 2021.

Instanțele au adoptat hotărârile sus-citate.

Judecând cauza, prima instanță a respins acțiunea înaintată de Cavlac Vasili ca fiind neîntemeiată.

Examinând apelul declarat de Vasili Cavlac, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia 22 martie 2023, l-a admis și a casat integral hotărârea din 01 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pronunțând o decizie nouă prin care: S-a admis parțial acțiunea înaintată de către Vasili Cavlac împotriva Autorității Naționale de Integritate, privind anularea actului administrativ individual defavorabil. S-a anulat pct. pct. 2 și 3 din actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021, emis de către Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Vasili Cavlac. În rest acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

În contextul soluției adoptate, instanța de apel a decis că actul de constatare urmează a fi anulat în parte deoarece inspectorul de integritate a omis să motiveze decizia de a-l decădea pe Cavlac Vasili din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică pentru trei ani.

Completul judiciar a reiterat că la aplicarea sancțiunii de privare a persoanei de dreptul de a exercita funcții publice, inspectorul de integritate trebuie să motiveze decizia în conformitate cu principiul proporționalității. Sancțiunile trebuie să fie potrivite, necesare și rezonabile pentru atingerea scopului urmărit.

În concluzie, instanța de apel a considerat decizia de sancționare nejustificată și nemotivată adecvat, ceea ce încalcă art. 29 din Codul administrativ, care impune ca măsurile întreprinse de autoritățile publice să fie proporționale și motivate. Curtea de Apel Chișinău a remarcat că aplicarea principiului proporționalității de către Autoritatea Națională de Integritate este esențială în evaluarea sancțiunilor administrate, precum decăderea din dreptul de a ocupa funcții publice, în conformitate cu Legea nr. 133/2016.

Astfel, Curtea a anulat parțial actul de constatare emis de Autoritatea Națională de Integritate împotriva lui Cavlac Vasili, subliniind că nu a fost respectat principiul proporționalității în aplicarea sancțiunilor.

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, Autoritatea Națională de Integritate a declarat recurs împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea lui, casarea integrală a deciziei instanței, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Completul judiciar remarcă, că prin recursul declarat, ANI a criticat decizia instanței de apel doar în partea prin care s-a emis o decizie nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea reclamantului și s-a anulat pct. 2 și pct. 3 din actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021.

La fel, este relevant că, deși prin cererea de apel Cavlac Vasili a exprimat dezacordul cu întreg actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021, instanța de apel prin decizia sa din 22 martie 2023 a respins ca neîntemeiată pretenția reclamantului privind anularea pct.1 din act, iar Cavlac Vasili nu a contestat cu recurs soluția respectivă.

În esență, Curtea de Apel a constatat că instanța de fond a decis corect în respingerea acțiunii lui Cavlac Vasili, dar a identificat o omisiune în motivarea decăderii acestuia din dreptul de a ocupa funcții publice sau de demnitate publică.

Intimatul Cavlac Vasili, nu și-a exprimat dezacordul cu concluzia instanței de apel, prin care aceasta a constatat că Cavlac Vasili, fost Șef al Secției Cultură a Consiliului raional Taraclia, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin nedeclararea acestora în termenul legal și prin admiterea consumării acestor conflicte.

Respectiv, reieșind din prevederile art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 219 alin. (3) din Codul administrativ, în continuare, instanța de recurs se va expune numai asupra aspectelor ce vizează partea contestată a deciziei instanței de apel, și anume, punctele 2 și 3 din actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021.

Astfel, verificând decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a-l admite, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și emiterea unei decizii noi în partea casată.

Completul judiciar subliniază că în conformitate cu art. 23 alin. (4), (7) și (8) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016 (în redacția în vigoare la data adoptării actului contestat), fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese.

Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorității.

În conexiunea circumstanțelor expuse cu normele legale citate supra, instanța de recurs notează că la caz, instanța ierarhic inferioară, constatând încălcarea regimului conflictelor de interese prin nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese de către Cavlac Vasili, și respectiv legalitatea pct. 1 din actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021, neîntemeiat a anulat punctele 2 și 3 din actul de constatare menționat.

În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel neîntemeiat a concluzionat că măsurile aplicate de inspectorul de integritate și indicate la punctele 2 și 3 din actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021, urmau a fi verificate prin prisma principiului proporționalității.

Or, în conformitate cu art. 39 alin. (1)-(3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacția în vigoare la data emiterii actului contestat), în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.

Din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al conflictului de interese rămâne definitiv, Autoritatea sesizează în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea declanșării procedurii disciplinare sau, după caz, în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale persoanei care a emis/adoptat actul administrativ sau a încheiat, direct ori prin persoane terțe, actul juridic, sau a luat ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Sanțiunea disciplinară poate fi aplicată după rămânerea definitivă a actului de constatare, în condițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară.

Articolul 39 alin. (1)-(3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacția în vigoare după emiterii actului contestat), aplicat greșit de către instanța de apel, prevede că, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

În interpretarea corectă a normelor citate, instanța de recurs consideră necesar să evidențieze că prin modificările operate prin Legea nr. 130 din 07 octombrie 2021 inspectorul de integritate a fost investit de legiuitor cu dreptul discreționar care i-ar permite aplicarea anumitor măsuri în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese. Însă, la caz sunt aplicabile prevederile până la modificări, or, actul de constatare a fost adoptat la 09 februarie 2021.

Prin urmare, având în vedere natura abaterilor, numărul și durata abaterilor, prejudiciul adus interesului public și funcției publice deținute, instanța de recurs

constată că inspectorul de integritate întemeiat a ajuns la concluzia de a-l decădea, pe Cavlac Vasili, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de trei ani din data rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese, precum și înscrierea lui Cavlac Vasili în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

În context, instanța de recurs relevă că în punctele 26 și 27 ale deciziei de inadmisibilitate nr. 109 din 06 septembrie 2022, Curtea Constituțională a reamintit că legislatorul a definit în mod clar tipurile de conflicte de interese și întinderea acestora, respectiv consecințele lor în funcție de acțiunea/inacțiunea subiectului și circumstanțele cazului.

Astfel, prevederile legale criticate reprezintă măsuri necesare pentru asigurarea transparenței în exercitarea funcțiilor publice și, mai mult, au ca scop garantarea exercitării cu imparțialitate a funcțiilor publice.

La caz, este cert că la aplicarea măsurilor restrictive față de Cavlac Vasili, în perioada exercitării funcției de șef al Serviciului Cultură a Consiliului raional Taraclia, la punctele 2 și 3 din actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021, Autoritatea Națională de Integritate a respectat procedura de emiteră a actului administrativ, actul este emis de către un organ competent și în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței, instanța de recurs nu a constatat admiterea a careva abateri la emiteră actului administrativ individual defavorabil emis în privința reclamantului de către Autoritatea Națională de Integritate, legalitatea pct. 2 și 3 din actul de constatare nefiind pusă la îndoială, iar contrariul nu a fost demonstrat în cadrul examinării cauzei.

Sintetizând cele reliefate supra instanța de recurs constată netemeinicia pretențiilor lui Cavlac Vasili cu privire la anularea punctelor 2 și 3 din actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021, prin urmare netemeinicia deciziei instanței de apel în partea admiterii acestor pretenții.

Pentru motivele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa parțial decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în partea admiterii acțiunii lui Cavlac Vasili și anulării punctelor 2 și 3 din actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021, întocmit în privința lui Cavlac Vasili de către Autoritatea Națională de Integritate, cu emiteră în această parte a unei noi decizii de respingere a pretențiilor lui Cavlac Vasili împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea pct. 2 și 3 din actul de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b) și art. 248 alin. (2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate.

Se casează parțial decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Cavlac împotriva Autorității Naționale de Integritate, privind anularea actului administrativ individual defavorabil, și anume, în partea prin care s-a admis parțial acțiunea înaintată de Vasili Cavlac și s-au anulat punctele 2 și 3 din actul de de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021, emis de către Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Vasili Cavlac, și în această parte se emite o decizie nouă, prin care:

Se resping ca neîntemeiate pretențiile lui Vasili Cavlac împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea punctelor 2 și 3 din actul de de constatare nr. 29/15 din 09 februarie 2021, emis de către Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Vasili Cavlac.

Decizia este irevocabilă

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc